KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 26.2.2015 r.
COM(2015) 85 final

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO I EUROGRUPY

Europejski semestr 2015: ocena wyzwań związanych ze wzrostem gospodarczym, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyników szczegółowych ocen sytuacji przeprowadzonych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1176/2011

{SWD(2015) 20 final do SWD(2015) 47 final}

1. KONTEKST

Po raz pierwszy od 2007 r. przewiduje się, że nastąpi ponowny wzrost gospodarek wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej w 2015 r.[1] Spodziewane jest umiarkowane ożywienie gospodarcze w UE i w strefie euro, a następnie nieco szybszy wzrost w 2016 r. Ta poprawa sytuacji wynika z niższych cen ropy, osłabienia euro oraz niekonwencjonalnych środków podejmowanych przez Europejski Bank Centralny, w szczególności jego rozszerzonego programu skupu aktywów. Pozytywny efekt wzrostu zaufania oraz szybkie wdrożenie zaproponowanego przez Komisję planu inwestycyjnego dla Europy[2] powinny także pomóc wzmocnić gospodarkę realną. Ożywienie jest jednak wciąż nietrwałe, inflacja utrzymuje się na bardzo niskim poziomie, a skutki społeczne kilku lat spowolnienia lub braku wzrostu są mocno odczuwalne w niektórych państwach członkowskich.

W perspektywie krótkookresowej prognozowany wzrost gospodarczy nie będzie na tyle wysoki, aby przynieść znaczące zwiększenie liczby tworzonych miejsc pracy. W 2015 r. stopa bezrobocia ma wprawdzie spaść do 9,8% w UE i do 11,2% w strefie euro, ale poziomy te są nadal niedopuszczalnie wysokie, a sytuacja w niektórych państwach członkowskich jest jeszcze znacznie gorsza. Bezrobocie młodzieży jest zdecydowanie zbyt wysokie, a połowa wszystkich bezrobotnych pozostaje bez pracy przez okres dłuższy niż jeden rok. Jednocześnie optymizmem napawa fakt, że reformy rynku pracy przeprowadzone w ostatnich latach w kilku państwach zaczynają przynosić efekty i pomogą jeszcze bardziej obniżyć poziom bezrobocia w 2016 r.

Trwa obniżanie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych; relacja deficytu do PKB w UE ma się zmniejszyć do 2,6% w tym roku i do 2,2% w roku przyszłym (2,2% i 1,9% w strefie euro). Według szacunków relacja długu do PKB dla całej UE osiągnęła w 2014 r. wartość szczytową na poziomie 88,4%. W strefie euro osiągnięcie wartości szczytowej na poziomie 94,4% ma nastąpić w tym roku, po czym przewiduje się spadek.

Zmiany na arenie międzynarodowej przyczyniają się do niepewności co do perspektyw gospodarczych. Można wśród nich wymienić wahania na rynkach towarów i energii, zmienność kursów walut i rynków finansowych, utrzymywanie się napięcia geopolitycznego w sąsiedztwie Europy oraz zmniejszoną aktywność gospodarczą w gospodarkach wschodzących.

W rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2015 r.[3] Komisja przedstawiła nowy program na rzecz wzrostu i zatrudnienia, oparty na trzech wzajemnie wspierających się filarach:

(i) skoordynowanych działaniach stymulujących wzrost inwestycji,

(ii) odnowionym zobowiązaniu do reform strukturalnych,

(iii) dążeniu do odpowiedzialności budżetowej.

Komisja zapowiedziała także, że usprawni i udoskonali europejski semestr koordynacji polityki gospodarczej, aby uczynić ten proces bardziej otwartym i zachęcić do przejęcia za niego większej odpowiedzialności, a także zwiększyć jego skuteczność i poprawić wdrażanie zaleceń na wszystkich poziomach.

[1] Zimowa prognoza gospodarcza Komisji Europejskiej z dnia 5 lutego 2015 r.
[2] COM(2014) 903 z 26 listopada 2014 r.
[3] COM(2014) 902 z 28 listopada 2014 r.

W ramach tego nowego podejścia dla każdego z państw członkowskich opracowano sprawozdanie krajowe[4], a także sprawozdanie dla strefy euro[5]. Zawierają one ocenę postępów osiągniętych przez każde państwo członkowskie w rozwiązywaniu kwestii wskazanych w zaleceniach dla poszczególnych państw na lata 2014–2015[6], a dodatkowo – w przypadku 16 państw członkowskich – przedstawiają także wynik szczegółowej oceny sytuacji w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej [7]. Na podstawie tej analizy Komisja proponuje uaktualnić status kilku państw członkowskich w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej.

Przedstawiony dzisiaj pakiet zawiera także podsumowanie sytuacji budżetowej państw członkowskich, dokonane na podstawie najnowszych prognoz gospodarczych Komisji. W odniesieniu do niektórych państw przestawiono stanowisko w sprawie dalszych działań w ramach paktu stabilności i wzrostu. W ocenie wykorzystano opinię na temat projektów planów budżetowych na 2015 r. przedłożonych przez państwa członkowskie strefy euro[8], wydaną przez Komisję w ubiegłym roku w listopadzie, a także nowe wskazówki Komisji dotyczące sposobu zapewnienia, aby wspólne ramy polityki budżetowej sprzyjały realizacji unijnego programu na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego[9].

2. DALSZE RÓWNOWAŻENIE NASZEJ GOSPODARKI

W następstwie kryzysu gospodarczego i finansowego koryguje się wiele zakłóceń równowagi makroekonomicznej, ale w niektórych państwach członkowskich ich ryzyko jest nadal wysokie. W szczególności duże zobowiązania zagraniczne narażają na zagrożenia państwa będące dłużnikami, a poprawa sytuacji na rachunku obrotów bieżących nie zawsze jest wystarczająca, aby zrównoważyć zadłużenie zewnętrzne. Wprawdzie w kilku państwach będących dłużnikami częściowo odrobiono utratę konkurencyjności cenowej w stosunku do sytuacji sprzed kryzysu, ale konsolidacja eksportu pozostaje pilnym priorytetowym zadaniem służącym wzmocnieniu potencjalnego wzrostu. Jednocześnie w niektórych innych krajach wciąż notuje się wysokie nadwyżki na rachunku obrotów bieżących: jest to efektem utrzymującego się słabego popytu krajowego, czego odzwierciedleniem jest niski poziom inwestycji sektora prywatnego i publicznego.

Kilka państw jest podatnych na zagrożenia z powodu wysokiego poziomu zadłużenia sektora prywatnego i sektora instytucji rządowych i samorządowych. Zmniejszanie zadłużenia ogranicza wzrost, a niska inflacja utrudnia obniżenie relacji długu do PKB. Bezrobocie, zwłaszcza wśród młodzieży i osób długotrwale bezrobotnych, utrzymuje się na wysokim poziomie i wraz z rosnącym poziomem ubóstwa w niektórych państwach prowadzi do bardzo niekorzystnych zmian społecznych. Ma to także negatywny wpływ na perspektywy wzrostu. W krajach o dużym zapotrzebowaniu na zmniejszanie zadłużenia potrzebne są reformy strukturalne, aby zwiększyć potencjał wzrostu.

---

[4] Z wyjątkiem Grecji – sprawozdanie na temat Grecji zostanie opublikowane w późniejszym terminie, z uwzględnieniem odpowiedzi na oświadczenia Eurogrupy z dnia 20 i 24 lutego 2015 r.

[5] Analiza została przeprowadzona przez pracowników Komisji i jest dostępna na stronie: http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/index_en.htm

[6] W przypadku państw członkowskich objętych programem dostosowań makroekonomicznych w sprawozdaniu omówiono postępy w realizacji reform.

[7] Państwa członkowskie podlegające szczegółowej ocenie sytuacji wymieniono w sprawozdaniu Komisji w ramach mechanizmu ostrzegania na 2015 r. (COM(2014) 904 z 28 listopada 2014 r.).

[8] COM(2014) 907 z 28 listopada 2014 r.

[9] Komunikat Komisji, „Optymalne wykorzystanie elastyczności przewidzianej w obowiązujących postanowieniach paktu stabilności i wzrostu”, COM(2015) 12 z 13 stycznia 2015 r.

Szczególnie w strefie euro niska inflacja i niski popyt mogą spowalniać proces ożywienia. Zmiany, jakie nastąpią w największych gospodarkach strefy euro, będą miały istotny wpływ na wszystkie regiony UE. Szczególnie Francja i Włochy muszą wyeliminować czynniki hamujące wzrost poprzez przyspieszenie reform strukturalnych. Jednocześnie Niemcy dysponują zasadniczo dodatnim saldem oszczędności, dzięki którym można by wesprzeć tak bardzo potrzebne inwestycje w modernizację i rozwój infrastruktury. Potrzebna jest zatem odpowiednia kombinacja polityki w strefie euro, aby zwiększyć zaufanie, przyczynić się do przywrócenia równowagi oraz utrwalić ożywienie gospodarki. Taka kombinacja polityki stanowiłaby także wsparcie dla działań EBC w zakresie polityki monetarnej i pozwoliłaby przywrócić stabilność cen w warunkach bardzo niskiej inflacji.

Ramka 1: Zmiany w ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej

W swoim sprawozdaniu w ramach mechanizmu ostrzegania na 2015 r., opublikowanym w listopadzie 2014 r., Komisja zapowiedziała, że przedstawi szczegółowe oceny sytuacji szesnastu państw członkowskich: Belgii, Bułgarii, Niemiec, Irlandii, Hiszpanii, Francji, Chorwacji, Włoch, Węgier, Niderlandów, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Finlandii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa[10].

W ramach procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej celem tych szczegółowych ocen sytuacji jest stwierdzenie, czy w danych państwach członkowskich występują zakłócenia oraz nadmierne zakłócenia równowagi[11]*. W szczegółowych ocenach sytuacji omawia się takie kwestie, jak: zmiany bilansów płatniczych państw członkowskich, sald oszczędności i inwestycji, efektywnych kursów walutowych, udziałów w rynku eksportowym, konkurencyjności kosztowej i pozakosztowej, produktywności, zadłużenia prywatnego i publicznego, cen nieruchomości mieszkalnych, przepływów kredytowych, systemów finansowych, stóp bezrobocia i innych zmiennych. Czynniki prowadzące do występowania zakłóceń i związane z nimi ryzyko są różne w poszczególnych gospodarkach. W szczegółowych ocenach sytuacji uwzględnia się także znaczenie zakłóceń makroekonomicznych dla strefy euro i ewentualne wyzwania polityczne dla strefy euro jako całości.*

Aby uwzględnić najnowsze dane, od listopada ubiegłego roku służby Komisji są w ścisłym kontakcie z ekspertami z administracji krajowych. Szczegółowe oceny sytuacji publikuje się wraz z niniejszym komunikatem i stanowią one część sprawozdań krajowych. Załącznik 1 i załącznik 3 do niniejszego komunikatu zawierają także przegląd sytuacji każdego państwa członkowskiego.

Główne ustalenia można podsumować następująco:

- ***Chorwację**, **Bułgarię**, **Francję**, **Włochy** i **Portugalię** uznaje się za kraje, w których występuje **nadmierne zakłócenie wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania**, w tym regularnych przeglądów postępów dokonywanych przez wszystkie państwa członkowskie w odpowiednich komitetach na szczeblu UE:*
  - *W przypadku Chorwacji i Francji ryzyko zakłóceń znacznie wzrosło. Dla Francji oznacza to podniesienie statusu w ramach procedury w stosunku do ubiegłego roku. W maju Komisja rozważy, biorąc pod uwagę poziom ambicji krajowego programu reform (KPR) oraz innych zaproponowanych do tego czasu zobowiązań, czy wystąpić do Rady o przyjęcie zaleceń, na mocy art. 7 ust. 2 rozporządzenia 1176/2011, stwierdzających istnienie nadmiernego zakłócenia i zalecających podjęcie przez te państwa członkowskie działań naprawczych, które zostałyby określone w planie działań naprawczych.*
  - *We Włoszech zakłócenia pozostają nadmierne i wymagają zdecydowanej polityki i odrębnego monitorowania obecnych i planowanych reform.*
  - *W świetle obecnej sytuacji w Bułgarii i Portugalii Komisja będzie prowadzić odrębne monitorowanie działań politycznych zaleconych przez Radę.*

[10] W przypadku Grecji i Cypru, które korzystają obecnie ze wsparcia finansowego, nadzór nad zakłóceniami równowagi i monitorowanie środków naprawczych odbywają się w kontekście odpowiednich programów pomocy.

[11] Dzięki temu niniejszy komunikat spełnia wymóg zawarty w art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, zgodnie z którym Komisja informuje Parlament Europejski, Radę i Eurogrupę o wyniku szczegółowych ocen sytuacji. W świetle procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej zakłócenia są tendencjami o niekorzystnych skutkach dla funkcjonowania gospodarki danego państwa członkowskiego, unii walutowej lub całej Unii; nadmierne zakłócenia są poważnymi zakłóceniami, które mogą zagrozić prawidłowemu funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej.

- ***Irlandię, Hiszpanię i Słowenię*** *uważa się za kraje, w których występuje* ***zakłócenie wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania****:*
  - *W przypadku Irlandii i Hiszpanii monitorowanie będzie się opierać na nadzorze po zakończeniu programu.*
  - *W przypadku Słowenii Komisja jest zdania, że w ubiegłym roku dokonano znaczącej konsolidacji; o ile na tej podstawie można stwierdzić, że zakłócenia już nie są nadmierne, Komisja podkreśla, że nadal występują znaczne zagrożenia.*
- ***Niemcy i Węgry*** *uważa się za kraje, w których występuje* ***zakłócenie wymagające zdecydowanych działań politycznych i monitorowania****: W przypadku Niemiec Komisja uważa, że nie ma widocznej poprawy w zakresie stwierdzonych poprzednio tendencji kształtujących zakłócenia równowagi oraz że reakcja polityczna była dotychczas niewystarczająca*[12]*. W przypadku Węgier Komisja uważa, że nie ma widocznej poprawy.*
- ***Belgię****,* ***Niderlandy****,* ***Rumunię****,* ***Finlandię****,* ***Szwecję*** *i* ***Zjednoczone Królestwo*** *uważa się za kraje, w których występuje* ***zakłócenie wymagające działań politycznych i monitorowania****.*

Wyniki szczegółowych ocen sytuacji zostaną uwzględnione na kolejnych etapach europejskiego semestru koordynacji polityki gospodarczej, jak wyjaśniono poniżej. Komisja podda odrębnemu monitorowaniu państwa członkowskie strefy euro pod kątem realizacji polityk zaleconych przez Radę i będzie w kontakcie z administracjami krajowymi, aby zapewnić działania następcze.

3. REAKCJA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH NA NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA

Ze sprawozdań krajowych wynika, że państwa członkowskie w różnym stopniu podejmują działania w celu rozwiązania problemów wskazanych w zaleceniach dla poszczególnych krajów, ale zalecenia te stanowią ważny element krajowych programów politycznych państw członkowskich, wskazując najważniejsze wyzwania. Jak wynika z załącznika 2 do niniejszego komunikatu, w większości przypadków odnotowuje się postępy w przystępowaniu do realizacji zaleceń na lata 2014–2015, ale trzeba jeszcze przeprowadzić jakościową ocenę tych postępów, m.in. w świetle istoty wyzwań stojących przed każdym państwem członkowskim i całą UE.

To jasno pokazuje, że nowe ustalenia dotyczące zarządzania gospodarczego UE, jeżeli są właściwie wprowadzane w życie na wszystkich poziomach, odgrywają zasadniczą rolę w określaniu priorytetowych obszarów działań na poziomie krajowym, które odzwierciedlają współzależności między państwami członkowskimi. Wydać także wyraźne oznaki poprawy w tych państwach członkowskich, które podjęły reformy. Powiązanie reform strukturalnych, inwestycji i odpowiedzialności budżetowej („pozytywne sprzężenie zwrotne", o którym mowa w analizie wzrostu gospodarczego na 2015 r.) z większym akcentem na sprawiedliwość społeczną i wymiar społeczny reform pomaga stworzyć solidny fundament trwałego wzrostu, większej spójności społecznej i konwergencji gospodarczej. Analiza Komisji wskazuje także obszary, w których niewystarczające reformy na poziomie krajowym ograniczają konkurencyjność i zrównoważoność oraz mogą mieć niekorzystny wpływ na inne państwa członkowskie.

3.1 Pobudzanie inwestycji

[12] Należy zauważyć, że rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania zobowiązuje Komisję do poddawania ocenie państw członkowskich wykazujących trwale wysoki deficyt na rachunku obrotów bieżących i spadek konkurencyjności, a ponadto stanowi, że „w państwach członkowskich, które gromadzą wysokie nadwyżki na rachunku obrotów bieżących, strategie polityczne powinny służyć określeniu i wdrażaniu środków, które pomogą zwiększyć ich popyt krajowy i potencjał wzrostu gospodarczego" (por. motyw 17).

Po dwóch latach spadku, w 2014 r. odnotowano wzrost inwestycji ogółem – w UE o 2,2%, a w strefie euro o 0,9%. Wzrost inwestycji zarówno w UE, jak i strefie euro ma nabrać większego tempa od drugiej połowy tego roku, powodując zwiększenie rocznej stopy wzrostu do 3,0% w UE i do 2,0% w strefie euro. W 2016 r. spodziewane jest przyspieszenie wzrostu inwestycji ogółem do 4,6% w UE i do 4,4% w strefie euro. Inwestycje utrzymują się jednak na poziomie niższym od tego, jaki jest niezbędny do odnowienia i modernizacji kapitału Europy oraz znacznego pobudzenia procesu tworzenia miejsca pracy i potencjału wzrostu na przyszłość.

Stabilizacja sektora finansowego oraz przywrócenie lepszych warunków kredytowania gospodarki realnej jest istotnym elementem obecnych wysiłków. Większość państw członkowskich poczyniła postępy w odtwarzaniu buforów kapitałowych dla swoich sektorów bankowych oraz w restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków znajdujących się w trudnej sytuacji (np. Irlandia, Słowenia, Hiszpania, Zjednoczone Królestwo), tworząc tym samym warunki do zwiększenia dynamiki podaży kredytów w przyszłości. Ubiegłoroczna kompleksowa ocena bilansów największych banków, przeprowadzona przez Europejski Bank Centralny, oraz rozpoczęcie funkcjonowania jednolitego mechanizmu nadzorczego przyczyniły się do zwiększenia zaufania do sektora bankowego.

W wielu państwach członkowskich inwestycje prywatne nie osiągnęły jeszcze poziomów sprzed kryzysu, więc luka inwestycyjna jest nadal duża[13]. W połączeniu z europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi na okres 2014–2020 plan inwestycyjny dla Europy, opracowany przez Komisję, przyczyni się znacząco do przywrócenia wyższych poziomów inwestycji i propagowania kluczowych przedsięwzięć inwestycyjnych, których Europa potrzebuje, aby osiągnąć wzrost sprzyjający tworzeniu miejsc pracy. Istnieje m.in duże zapotrzebowanie na infrastrukturę energetyczną, abyśmy mogli zakończyć tworzenie wewnętrznego rynku energii i zapewnić bezpieczeństwo dostaw. Dobrymi przykładami priorytetowych inwestycji są np. połączenia międzysystemowe, takie jak np. „połączenie bałtyckie" – łączące rynki gazowe Estonii i Finlandii – lub przyszłe połączenia międzysystemowe między półwyspem Iberyjskim a Francją. Bardziej nowoczesna infrastruktura transportowa i cyfrowa są także potrzebne do wspierania mobilności i wymiany. Za priorytet uważane są również inwestycje w edukację, badania i innowacje.

W wielu państwach członkowskich dofinansowanie z UE pełni istotną rolę w finansowaniu inwestycji i reform administracyjnych. Trzeba podjąć dalsze środki, aby usprawnić zarządzanie środkami unijnym, np w Bułgarii, Republice Czeskiej, Chorwacji, we Włoszech, w Rumunii i na Słowacji.

3.2. Przyspieszenie reform strukturalnych

Konieczne jest wprowadzenie reform strukturalnych na rynkach usług, produktów i pracy, by wzmocnić i podtrzymać ożywienie gospodarcze, naprawić szkodliwe zakłócenia równowagi, poprawić warunki inwestycyjne i uwolnić potencjał gospodarek państw członkowskich. Jednocześnie niektóre reformy muszą być koordynowane przez państwa członkowskie, tak aby zwiększyć oddziaływanie pozytywnych efektów zewnętrznych i zminimalizować te, które są negatywne. Należy również uważnie monitorować skutki społeczne reform.

[13] W 2013 r. inwestycje wynosiły nadal 19,3% PKB, czyli około 2 punktów procentowych poniżej średniego poziomu historycznego, jeżeli wykluczy się lata wahania koniunktury (por. analiza wzrostu gospodarczego na 2015 r., COM(2014) 902).

Od połowy 2013 r. warunki na rynku pracy poprawiły się, co odzwierciedlają obniżające się stopy bezrobocia (nawet jeżeli nadal pozostają wysokie) oraz wzrost zatrudnienia zarówno w Unii Europejskiej, jak i w strefie euro. Bezrobocie młodzieży jednak wciąż jest wysokie, a bezrobocie długotrwałe wzrasta od początku kryzysu. Ich obniżenie wymaga czasu.

Biorąc pod uwagę wpływ kryzysu na społeczeństwo, istnieje konieczność, aby niektóre państwa członkowskie zmodernizowały swoją politykę w zakresie rynku pracy oraz system opieki społecznej, by sprostać aktualnym wyzwaniom. Powinny one sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy, a jednocześnie zapewniać szeroki zakres świadczeń z tytułu zabezpieczenia społecznego, w szczególności dla osób w potrzebie, oraz eliminować ryzyko wykluczenia społecznego i wzrostu poziomu ubóstwa. Prawie wszystkie państwa członkowskie dostrzegły te wyzwania i podjęły działania w celu rozwiązania tych problemów. W wielu państwach członkowskich istnieje potrzeba lepszego dostosowania mechanizmu ustalania płac do zmian wydajności pracy oraz zapewnienia, by systemy kształcenia i szkolenia były lepiej dostosowane do potrzeb rynku pracy. Niektóre państwa członkowskie, na przykład Estonia, zamierzają wprowadzić lub już wprowadzają środki zmniejszające klin podatkowy, przy czym często koncentrują się na obniżeniu opodatkowania pracy w szczególności w niższych kategoriach dochodów.

Aby rozwiązać problem bezrobocia osób młodych, wszystkie państwa członkowskie wprowadziły gwarancję dla młodzieży, jednak wiele państw musi jeszcze wzmocnić zdolność publicznych służb zatrudnienia w celu zwalczania długotrwałego bezrobocia. Komisja zaproponowała ostatnio prawodawcy UE natychmiastowe udostępnienie dodatkowego finansowania poprzez ponowne uruchomienie Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych[14].

Segmentacja rynków pracy nadal stanowi problem w wielu państwach członkowskich. W Niderlandach rząd wprowadził kompleksowe zmiany do ustawodawstwa dotyczącego ochrony zatrudnienia, mając na względzie ograniczenie rozwarstwienia rynku pracy i wspieranie mobilności zawodowej. Włoska ustawa o zatrudnieniu wprowadza znaczące zmiany w ustawodawstwie dotyczącym ochrony zatrudnienia i świadczeń dla osób bezrobotnych w celu usprawnienia wchodzenia na rynek pracy i dezaktywizacji zawodowej, ułatwienia przemieszczania się siły roboczej między sektorami i upowszechnienia bardziej stałych form zatrudnienia na umowy na czas nieokreślony, w szczególności w przypadku osób młodych.

Zreformowane i zintegrowane rynki produktów mają do odegrania kluczową rolę we wzroście produktywności, odzyskaniu konkurencyjności i poprawie otoczenia biznesowego, a zatem także w pobudzaniu inwestycji produkcyjnych podmiotów prywatnych. Niektóre państwa członkowskie podjęły działania mające na celu pobudzenie konkurencyjności w sektorze usług i sektorach detalicznych oraz otwarcie zawodów regulowanych, ale postępy w tym zakresie są na ogół niewielkie.

W odniesieniu do zawodów regulowanych zaproponowane reformy są czasami mało ambitne (np. we Francji) lub istnieją trudności z ich przyjęciem bądź wdrożeniem (np. we Włoszech, Portugalii, Hiszpanii). Wyjątek stanowiła Polska, która w 2013 r. rozpoczęła, a w 2014 r. kontynuowała wdrażanie ambitnej reformy w tej dziedzinie, mającej ułatwić dostęp do ponad 200 zawodów regulowanych. W kilku państwach wprowadzono pewne reformy o ograniczonym zakresie w branży detalicznej (np. w Finlandii, Francji, Hiszpanii).

W dziedzinie udoskonalania otoczenia regulacyjnego, w którym działają przedsiębiorstwa, postęp jest jednak nierównomierny. Pomimo pewnego ograniczonego postępu (np. we

[14] COM(2015) 46 z 4 lutego 2015 r.

Włoszech, Rumunii, Słowenii), istnieje ogólne zapotrzebowanie na dalszą modernizację administracji publicznej oraz zwiększenie jej efektywności i przejrzystości, a także na skuteczniejszą walkę z korupcją, uchylaniem się od opodatkowania oraz pracą nierejestrowaną. Istotna jest również większa niezależność, jakość i wydajność systemów sądownictwa, a także lepsze egzekwowanie umów i dobrze funkcjonujące ramy dotyczące niewypłacalności. Na przykład na Słowacji w 2014 r. przyjęto nowe przepisy dotyczące informowania o nieprawidłowościach, a w grudniu 2014 r. zaktualizowano Plan działania dotyczący zwalczania korupcji.

3.3. Dążenie do odpowiedzialności budżetowej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu

Znaczące wysiłki w zakresie polityki budżetowej podejmowane przez większość państw członkowskich począwszy od 2010 r. zaczynają przynosić efekty. Proces ten jeszcze się nie zakończył i w wielu państwach nadal istnieje potrzeba poczynienia dalszych postępów na drodze do osiągnięcia stabilnej sytuacji budżetowej. Przewiduje się, że zarówno w Unii Europejskiej, jak i w strefie euro relacja długu do PKB ustabilizuje się w latach 2014–2015, a następnie w 2016 r. wystąpi niewielki spadek tego wskaźnika. Niektóre rządy mogą teraz wykorzystać większą przestrzeń fiskalną i niższe koszty finansowania zewnętrznego, by zrównoważyć niekorzystne skutki krótkookresowe i zrealizować korzyści wynikające z reform strukturalnych. Jednocześnie istnieje potrzeba większego skupienia się na poprawie efektywności i jakości finansów publicznych oraz na zwiększeniu ich prowzrostowego charakteru. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł znacząco przez ostatnich pięć lat i utrzymuje się na poziomie 90 % PKB w Belgii, Irlandii, Hiszpanii, Francji, Włoszech i Portugalii, a na poziomie znacząco wyższym niż przed kryzysem w Chorwacji i Słowenii.

Tempo dostosowań znacznie się obniżyło, co jest efektem warunków koniunkturalnych i ograniczonej konsolidacji budżetowej. Jak pokazują wysokie wskaźniki zadłużenia, istnieje jednak konieczność, aby niektóre państwa członkowskie wzmogły konsolidację budżetową, aby zapewnić stabilność finansów publicznych, oraz unikały sytuacji, w której wydatki na stopy procentowe wypierały wydatki bardziej produktywne.

Ramka 2. Zmiany w ramach paktu na rzecz stabilności i wzrostu:

W swojej ocenie projektów planów budżetowych na 2015 r. dla państw członkowskich strefy euro – opublikowanej w listopadzie 2014 r. – Komisja wskazała, że w przypadku siedmiu państw (Belgia, Hiszpania, Francja, Włochy, Malta, Austria i Portugalia) plany te mogą się wiązać z ryzykiem niezachowania zgodności z przepisami paktu. W przypadku Francji, Włoch i Belgii Komisja poinformowała również, że zbada sytuację dotyczącą ich zobowiązań wynikających z paktu na początku marca 2015 r., a więc po zakończeniu prac nad ustawami budżetowymi tych państw na 2015 r. oraz w momencie, gdy ich programy reform strukturalnych będą bardziej szczegółowe. W międzyczasie wymienione państwa członkowskie przedstawiły nowe informacje na temat swoich planów dotyczących polityki budżetowej oraz reform; plany te zostają opublikowane wraz z niniejszym komunikatem. Zgodnie ze zwyczajem Komisja korzysta również z okazji publikacji najnowszej prognozy gospodarczej, aby zaktualizować swoje wytyczne.

W tym kontekście wnioski Komisji są następujące:

- *Komisja zaleca skierowanie nowego zalecenia Rady do **Francji**, by skorygowała ona swój nadmierny deficyt do 2017 r. W nowym zaleceniu przedstawiono ścisłe etapy ścieżki korekty budżetowej, których trzeba będzie przestrzegać i które będą regularnie oceniane, począwszy od sporządzenia pierwszej oceny w maju 2015 r. Zgodnie z komunikatem pt. „Optymalne wykorzystanie elastyczności przewidzianej w obowiązujących postanowieniach paktu*

stabilności i wzrostu" ma to dać Francji wystarczająco dużo czasu na wdrożenie ambitnych reform strukturalnych. Pierwsze elementy planu reform strukturalnych zostały przyjęte i ogłoszone przez rząd Francji w dniu 18 lutego 2015 r.

- *Komisja przyjmuje sprawozdania dotyczące sytuacji budżetowej **Belgii**, **Włoch** i **Finlandii**, zgodnie z art. 126 ust. 3 TFUE, w których to sprawozdaniach analizuje spełnienie przez te państwa wymogów traktatowych dotyczących kryteriów deficytu i długu. Mimo że państwa te wydają się przekraczać wartość referencyjną długu, Komisja uznaje, że na tym etapie otwarcie procedury nadmiernego deficytu nie jest wskazane w świetle najważniejszych istotnych czynników, które Komisja jest zobowiązana uwzględniać w ocenie zgodności z kryterium długu na podstawie art. 126 ust. 3 TFUE. W przypadku Belgii i Włoch w ocenie uwzględniono następujące istotne czynniki: i) ze względu na aktualne niekorzystne warunki gospodarcze charakteryzujące się niskim wzrostem nominalnym przestrzeganie reguły dotyczącej zadłużenia jest szczególnie trudne; ii) prognozy, że państwa te zasadniczo spełniają warunki wymaganej korekty służącej osiągnięciu średniookresowego celu budżetowego oraz iii) bieżące wdrażanie ambitnych planów reform strukturalnych. W przypadku Finlandii widoczne przekroczenie wartości referencyjnej w wysokości 60 % można wyjaśnić wsparciem udzielonym przez Finlandię na rzecz europejskich mechanizmów stabilizacji finansowej w strefie euro.*

Istotne jest zachowanie zgodności z wymaganymi strukturalnymi korektami budżetowymi oraz, w szczególności w przypadku Francji, Włoch i Belgii, pełne wdrożenie będących w toku i planowanych reform strukturalnych (formalnie uzgodnionych i przyjętych przez rząd). Komisja zapewni ścisłe monitorowanie w ramach europejskiego semestru – na podstawie krajowych programów reform oraz programów stabilności lub konwergencji, które należy złożyć do połowy kwietnia – a także odrębne monitorowanie/procedurę dotyczącą nadmiernego zakłócenia równowagi w kontekście procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej – jak zostało to przewidziane w przypadku Włoch i Francji. W przypadku niewdrożenia wymaganych reform Komisja uzna to za istotny czynnik w kolejnych sprawozdaniach oceniających potrzebę otwarcia procedury nadmiernego deficytu, a w przypadku państw członkowskich już objętych tą procedurą – za czynnik obciążający w trakcie podejmowania decyzji dotyczącej przedłużenia terminu korekty w nowych zaleceniach w następstwie oceny skuteczności działań. Niepodjęcie skutecznych działań w zakresie polityki budżetowej prowadzić będzie do podjęcia kolejnych kroków w ramach procedury nadmiernego deficytu oraz do ewentualnego zawieszenia płatności z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. W odniesieniu do państw członkowskich strefy euro oznacza to również, że Komisja skieruje do Rady wniosek w sprawie nałożenia kary.[15]

Komisja oceniła również odpowiedzi państw członkowskich na zalecenia wzywające do wzmocnienia wymiaru instytucjonalnego i długookresowego ich polityki budżetowej. Zgodnie z uzgodnieniami na szczeblu UE państwa członkowskie wprowadziły nowe elementy, takie jak liczbowe reguły fiskalne, średniookresowe ramy krajowe, niezależne organy budżetowe oraz usprawnione procedury budżetowe, ale konieczne są dalsze postępy w tej dziedzinie.

Istnieje potrzeba, aby państwa członkowskie wzmogły wysiłki zmierzające do modernizacji swoich systemów emerytalnych. Wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet stanowi wyzwanie dla długookresowej stabilności budżetowej, w szczególności w tych państwach, w których przewiduje się, że współczynnik obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku poprodukcyjnym[16] wzrośnie znacząco w nadchodzących latach. Należy też ograniczyć wzrost wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, aby w ten sposób przyczynić się do długookresowej stabilności finansów publicznych. W Finlandii partnerzy

[15] Zob. również COM(2015) 12 z 13 stycznia 2015 r.

[16] Mierzony jako stosunek liczby ludności powyżej 65 roku życia do liczby ludności w wieku 15–64 lata w ujęciu procentowym.

społeczni osiągnęli we wrześniu 2014 r. porozumienie dotyczące reformy emerytalnej, która zacznie obowiązywać w 2017 r.

Ograniczone postępy odnotowano w zakresie zwiększania efektywności systemów opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej w celu ich dobrego funkcjonowania i dostępności, przy jednoczesnym zachowaniu kontroli nad kosztami. Rumunia wprowadziła elektroniczną kartę ubezpieczenia zdrowotnego, na której zapisywane będą informacje o wszystkich konsultacjach i receptach, co pomoże także w wykrywaniu nadużyć w tym zakresie.

4. DALSZE DZIAŁANIA

Europejski semestr jest ważnym procesem zapewniającym zintegrowaną koordynację polityki gospodarczej na szczeblu unijnym. Aby opracowywać spójne programy polityk, ukierunkować konwergencję wyników, monitorować postępy i zarządzać współzależnościami, istotne jest połączenie narzędzi nadzoru makroekonomicznego i budżetowego. Usprawnianie i wzmacnianie europejskiego semestru powinno zostać połączone ze zwiększoną odpowiedzialnością i lepszym zrozumieniem tego procesu na wszystkich szczeblach.

Analiza, która stanowi podstawę sprawozdań krajowych, została opracowana na podstawie otwartego dialogu z państwami członkowskimi na szczeblu technicznym. Ustalenia te są publikowane wcześniej niż w poprzednich latach, aby większa liczba podmiotów w państwach członkowskich i na szczeblu UE mogła się dokładnie zapoznać z tą fachową analizą nie tylko w odniesieniu do poszczególnych państw w kontekście przygotowywania programów krajowych, ale także rozważając zagadnienia przekrojowe i identyfikując problemy, które powinny zostać rozwiązane w bardziej skoordynowany sposób na szczeblu unijnym, w strefie euro, jak również w poszczególnych państwach członkowskich. Pod tym względem sprawozdania krajowe przyczyniają się też do pogłębionego wielostronnego nadzoru sprawowanego przez Radę i komitety, co jest kluczowe dla powodzenia europejskiego semestru.

Komisja jest gotowa w nadchodzących tygodniach i miesiącach angażować się w dalszy dialog na wszystkich szczeblach: z państwami członkowskimi, Parlamentem Europejskim i parlamentami narodowymi, a także z partnerami społecznymi i bardziej ogólnie z zainteresowanymi stronami.

W marcu Komisja zorganizuje kolejną rundę spotkań dwustronnych z państwami członkowskimi w celu omówienia sprawozdań krajowych. Do połowy kwietnia państwa członkowskie powinny przedstawić krajowe programy reform oraz programy stabilności lub konwergencji. W oparciu o te dokumenty Komisja przedstawi w maju nowy zestaw zaleceń dla poszczególnych krajów na lata 2015–2016, ukierunkowanych na najważniejsze priorytety.

Usprawnienie i wzmocnienie europejskiego semestru, mające na celu zwiększenie poczucia odpowiedzialności za jego realizację oraz poprawę jego skuteczności, będzie istotnym elementem szerszej debaty na temat pogłębienia unii gospodarczej i walutowej[17].

[17] Zob. na przykład notę analityczną pt. „Preparing Next Steps on Better Governance in the Euro Area" (Przygotowanie kolejnych działań dotyczących lepszego zarządzania w strefie euro), przygotowaną na nieformalne posiedzenie Rady Europejskiej w dniu 12 lutego 2015 r. http://ec.europa.eu/priorities/docs/economic-governance-note_en.pdf

ZAŁĄCZNIK 1 – ZINTEGROWANY NADZÓR NAD MAKROEKONOMICZNYMI I BUDŻETOWYMI ZAKŁÓCENIAMI RÓWNOWAGI – TABELA PRZEGLĄDOWA ZAWIERAJĄCA ZMIANY W RAMACH NINIEJSZEGO PAKIETU

	Procedura dotycząca zakłóceń równowagi makroekonomicznej	**Pakt stabilności i wzrostu (MTO: średniookresowy cel budżetowy / PND: procedura nadmiernego deficytu)**	**Uwagi**
AT	-	-	-
BE	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające działań politycznych i monitorowania	Nie osiągnięto jeszcze MTO; z zastrzeżeniem przejściowych ustaleń dotyczących zgodności z regułą dotyczącą zadłużenia Sprawozdanie Komisji na mocy art. 126 ust. 3, w którym stwierdzono, że PND nie zostanie wszczęta na tym etapie	**Nie wszczęto PND na tym etapie** na podstawie istotnych czynników
BG	Zmiana: Nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania	Nie osiągnięto jeszcze MTO	**Eskalacja procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej** spowodowana zwiększonym ryzykiem będącym następstwem zawirowań finansowych w 2014 r.
CY	-	-	Kraj objęty specjalnym programem pomocy finansowej
CZ	-	-	-
DE	Zmiana: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i monitorowania	Przekroczono MTO; z zastrzeżeniem przejściowych ustaleń dotyczących zgodności z regułą dotyczącą zadłużenia	**Eskalacja procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej** spowodowana: - utrzymującym się niskim poziomem inwestycji oraz dużą nadwyżką na rachunku obrotów bieżących połączoną z niewystarczającymi działaniami politycznymi - zwiększonym ryzykiem systemowym dla strefy euro
DK	-	-	-
EE	-	-	-
EL	-	-	Kraj objęty specjalnym programem pomocy finansowej
IE	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania (nadzór po zakończeniu programu)	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2015 r.	-
ES	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania (nadzór po zakończeniu programu)	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2016 r.	-
FR	Zmiana: Nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2015 r. Zalecenie dotyczące zalecenia Rady na podstawie art. 126 ust. 7, w którym termin korekty nadmiernego deficytu ustalono na 2017 r.	**Eskalacja procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej** spowodowana: - spadkiem konkurencyjności i zmniejszeniem stabilności długu publicznego, którym to problemom w niewystarczający sposób zaradziły zapowiedziane środki - ryzykiem systemowym dla strefy euro Decyzja o zastosowaniu części naprawczej paktu zostanie podjęta w maju, na podstawie krajowego programu reform i innych zobowiązań do reform strukturalnych **PND** - nowy termin, zakładający ścisłe cele

			pośrednie i uwzględniający plan reform przedłożony przez Francję
HR	Bez zmian: Nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2016 r.	Decyzja w sprawie procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej o zastosowaniu części naprawczej paktu zostanie podjęta w maju, na podstawie krajowego programu reform i innych zobowiązań do reform strukturalnych

	Procedura dotycząca zakłóceń równowagi makroekonomicznej	Pakt stabilności i wzrostu (MTO: średniookresowy cel budżetowy / PND: procedura nadmiernego deficytu)	Uwagi
HU	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i monitorowania	Nie osiągnięto jeszcze MTO; z zastrzeżeniem przejściowych ustaleń dotyczących zgodności z regułą dotyczącą zadłużenia	-
IT	Bez zmian: Nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania	Nie osiągnięto jeszcze MTO; z zastrzeżeniem przejściowych ustaleń dotyczących zgodności z regułą dotyczącą zadłużenia Sprawozdanie Komisji na mocy art. 126 ust. 3 , w którym stwierdzono, że PND nie zostanie wszczęta na tym etapie	Procedura dotycząca zakłóceń równowagi makroekonomicznej: status quo, uwzględniając już przedłożony plan reform, który należy ściśle monitorować **Nie wszczęto PND na tym etapie** na podstawie istotnych czynników
LT	-	-	-
LU	-	-	-
LV	-	-	-
MT	-	-	-
NL	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i działań politycznych	Nie osiągnięto jeszcze MTO; z zastrzeżeniem przejściowych ustaleń dotyczących zgodności z regułą dotyczącą zadłużenia	-
PL	-	-	-
PT	Zmiana: Nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania (nadzór po zakończeniu programu)	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2015 r.	Decyzja w sprawie procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej (po zakończeniu programu) spowodowana wysokim poziomem zadłużenia, zarówno wewnętrznego, jak i między sektorami.
SL	Zmiana: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2015 r.	**Deeskalacja procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej** spowodowana poprawą sytuacji zewnętrznej oraz sektora bankowego
SV	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające działań politycznych i monitorowania	Osiągnięto MTO	
SK	-	-	-
RO	Zmiana: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające działań politycznych i monitorowania	Nie osiągnięto jeszcze MTO	Decyzja w sprawie procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej spowodowana słabą pozycją zewnętrzną i konkurencyjnością
FI	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające działań politycznych i monitorowania	Nie osiągnięto jeszcze MTO Sprawozdanie Komisji na mocy art. 126 ust. 3, w którym stwierdzono, że na tym etapie nie należy wszczynać PND	**Nie wszczęto PND na tym etapie** na podstawie istotnych czynników
UK	Bez zmian: Zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające działań politycznych i monitorowania	Nadmierny deficyt, termin korekty: 2014-2015	

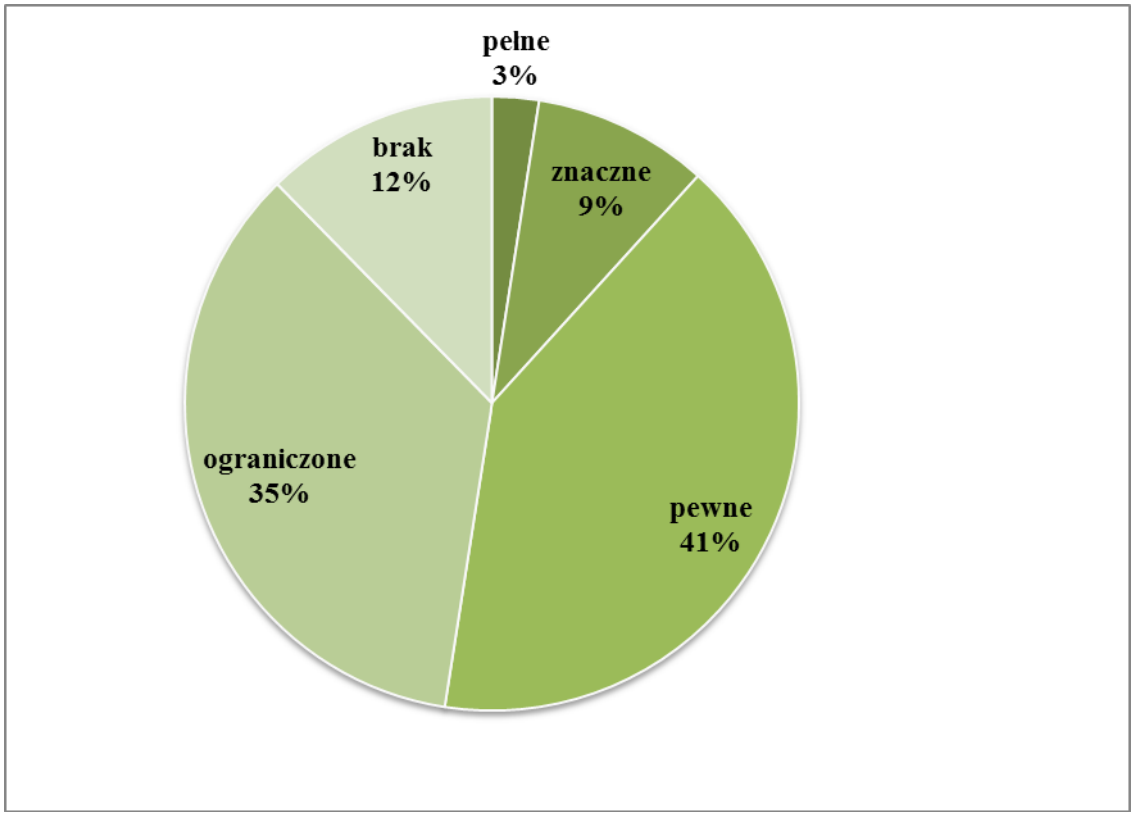
(*) Zalecenia na podstawie tzw. „dwupaku" (rozporządzenie nr 473/2013) dotyczące środków, które należy podjąć w celu zapewnienia korekty nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w wyznaczonym terminie dotyczą wyłącznie państw członkowskich strefy euro.

ZAŁĄCZNIK 2 WDRAŻANIE ZALECEŃ DLA POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

Osiem miesięcy po przedstawieniu przez Komisję Europejską zaleceń dla poszczególnych krajów na lata 2014-2015 i ich przyjęciu przez państwa członkowskie pierwsza analiza ich dotychczasowej realizacji pokazuje pewne pozytywne trendy. Bardziej szczegółowe informacje dostępne są w tabeli przeglądowej przedstawionej w każdym sprawozdaniu krajowym.

Poniższy wykres sporządzono w oparciu o analizę postępów państw członkowskich w rozwiązywaniu indywidualnych problemów wskazanych w zaleceniach dla poszczególnych krajów. Nie uwzględniono w nim oceny wyników osiągniętych przez państwa członkowskie w ramach paktu stabilności i wzrostu. Wykres służy jedynie celom informacyjnym i ma pewne ograniczenia metodyczne: zalecenia dla poszczególnych krajów mają różny stopień trudności, jeśli chodzi o wdrażanie, niektóre z nich są obiektywnie trudniejsze do osiągnięcia niż inne. Na przykład należy pamiętać, że musi upłynąć trochę czasu między przygotowaniem inicjatywy, poddaniem jej dyskusji w ramach konsultacji krajowych i procesu decyzyjnego, a następnie praktycznym wprowadzeniem w życie i oceną skutków. Z tego powodu analiza Komisji nie może sprowadzać się do „odhaczenia" listy załatwionych spraw, lecz musi być zasadniczo analizą jakościową, nawet jeśli ocena ilościowa pozwala wstępnie ocenić gotowość i zdolność państw członkowskich do wdrażania reform uzgodnionych przez nich na forum Rady.

Postępy państw członkowskich w rozwiązywaniu najważniejszych kwestii wskazanych w zaleceniach dla poszczególnych krajów na lata 2014-2015

Przykłady podejmowanych reform

Pełne wdrożenie	W przypadku całkiem dużej liczby zaleceń można mówić o pełnym wdrożeniu. Należą do nich między innymi znaczące reformy rynku pracy (Chorwacja), dalsze wzmacnianie sektora bankowego (Irlandia), wzmocnienie ram budżetowych (Malta) oraz podwyższanie ustawowego wieku emerytalnego (Niderlandy).
Znaczne postępy	Znaczne postępy odnotowano w wielu bardzo ważnych obszarach polityki, takich jak: lepszy dostęp MŚP do finansowania (Zjednoczone Królestwo, Hiszpania i Irlandia), dalsza restrukturyzacja banków (Słowenia), zmniejszenie obciążeń podatkowych nałożonych na osoby o niskich dochodach (Rumunia), nowelizacja przepisów dotyczących niewypłacalności (Łotwa), objęcie działaniami bezrobotnej młodzieży (Chorwacja) oraz wzmocnienie krajowego organu ds. konkurencji (Austria).
Pewne lub ograniczone postępy	W większości przypadków osiągnięto pewne lub ograniczone postępy. Obejmują one w szczególności: aktywne środki w zakresie polityki pracy (Szwecja, Słowacja i Słowenia), walkę z szarą strefą (Hiszpania, Włochy), reformę administracji publicznej (Hiszpania), przygotowanie reformy systemu emerytalnego (Austria), zwiększenie zasięgu stacjonarnej łączności szerokopasmowej (Polska), reformę sektora opieki zdrowotnej (Słowenia, Rumunia, Niemcy i Austria) oraz podjęcie działań na rzecz poprawy przestrzegania przepisów prawa podatkowego (Węgry).
Brak postępów	W przypadku bardzo niewielu zaleceń państwa członkowskie nie podjęły żadnych działań. Dotyczy to problemów, takich jak: wzmacnianie instytucjonalnych aspektów ram budżetowych (Węgry, Estonia, Polska, Irlandia), reforma rynków energii (Rumunia, Słowacja), reforma mechanizmu ustalania wynagrodzenia (Luksemburg, Rumunia) oraz zajęcie się kwestią emerytur (Niemcy, Bułgaria).

ZAŁĄCZNIK 3 USTALENIA ZE SZCZEGÓŁOWEJ OCENY SYTUACJI POSZCZEGÓLNYCH PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

- **W Belgii** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej, które wymagają monitorowania i działań politycznych*. Należy zwrócić uwagę na zmiany sytuacji w obszarze konkurencyjności produkcji towarowej na rynkach międzynarodowych, które nadal stanowią zagrożenie, ponieważ ponowne pogorszenie sytuacji zagrażałoby stabilności makroekonomicznej. Dalsze działania w celu zapewnienia spójności parametrów kosztów spowolniłyby spadek zatrudnienia w sektorach towarów i usług podlegających wymianie handlowej, a wyraźny postęp w zmniejszeniu dotychczasowej różnicy kosztów można by wzmocnić poprzez przeniesienie ciężaru opodatkowania na podstawy opodatkowania nie związane z pracą. Dług publiczny pozostaje wysoki, ale kilka czynników ogranicza związane z nim ryzyko makroekonomiczne.
- **W Bułgarii** występują *nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej, które wymagają zdecydowanych działań politycznych i odrębnego monitorowania*. W szczególności zawirowania w sektorze finansowym w 2014 r. wywołały obawy co do istnienia praktyk bankowych w części stanowiącej własność krajową, które potencjalnie mogą mieć poważne skutki dla sektora finansowego i ogólnej stabilności makroekonomicznej. Ponadto nadal negatywna, choć poprawiająca się, zewnętrzna pozycja finansowa, zadłużenie przedsiębiorstw i słabe dostosowanie rynku pracy nadal stwarzają ryzyko makroekonomiczne i wymagają szczególnej uwagi.
- **W Niemczech** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej, które wymagają zdecydowanych działań politycznych i monitorowania*. Zagrożenia wzrosły w związku z utrzymywaniem się niewystarczających inwestycji prywatnych i publicznych, co stanowi przeszkodę dla wzrostu gospodarczego i przyczynia się do bardzo wysokiej nadwyżki na rachunku obrotów bieżących, która nadal wymaga szczególnej uwagi. Szczególne znaczenie ma konieczność podjęcia działań w celu ograniczenia ryzyka niekorzystnych skutków dla niemieckiej gospodarki oraz, z uwagi na jej rozmiar, negatywnych skutków ubocznych dla unii gospodarczej i walutowej.
- **W Irlandii** występują zakłócenia *równowagi makroekonomicznej, które wymagają zdecydowanych działań politycznych i szczegółowego monitorowania*. Irlandia zakończyła program pomocy finansowej UE i MFW w 2013 r. i jest obecnie objęta nadzorem po zakończeniu programu i nadzorem w ramach europejskiego semestru. Mimo wyraźnej poprawy perspektyw gospodarczych utrzymuje się ryzyko związane z wysokim poziomem zadłużenia w sektorze prywatnym i publicznym. Pozostałe wyzwania w sektorze finansowym, w szczególności w odniesieniu do rentowności banków, oraz dostosowywanie rynku pracy charakteryzującego się wysokim bezrobociem strukturalnym nadal wymagają szczególnej uwagi.
- **W Hiszpanii** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające szczegółowego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych*. Hiszpania wycofała się z programu pomocy finansowej przeznaczonej na dokapitalizowanie instytucji finansowych w 2014 r. i jest obecnie objęta podwójnym nadzorem: po zakończeniu programu i w ramach europejskiego semestru. Pomimo pewnej poprawy salda na rachunku obrotów bieżących, zagrożenia związane z wysokim poziomem zadłużenia w sektorze prywatnym i publicznym oraz zdecydowanie ujemna międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto w dalszym ciągu wymagają szczególnej uwagi w kontekście bardzo wysokiego bezrobocia. Istotną wagę ma podjęcie koniecznych działań, które pozwolą

ograniczyć ryzyko negatywnych konsekwencji dla hiszpańskiej gospodarki i, zważywszy na jej rozmiary, szkodliwych skutków ubocznych dla unii gospodarczej i walutowej.

- **We Francji** występują *nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające szczegółowego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych*. Komisja przyjmie w maju, na podstawie krajowych programów reform (KPR) i innych zobowiązań do reform strukturalnych zapowiedzianych w tym terminie, decyzję o uruchomieniu procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi. W kontekście słabego wzrostu i niskiej inflacji w połączeniu z niską rentownością przedsiębiorstw i zważywszy na niewystarczające jak dotąd działania polityczne, zagrożenia wynikające z pogorszenia konkurencyjności kosztowej i pozakosztowej oraz z wysokiego i rosnącego zadłużenia Francji, w szczególności jej długu publicznego, znacznie wzrosły. Szczególnie istotną wagę ma podjęcie koniecznych działań, które pozwolą ograniczyć ryzyko negatywnych konsekwencji dla francuskiej gospodarki i, zważywszy na jej rozmiary, szkodliwych skutków ubocznych dla unii gospodarczej i walutowej.
- **W Chorwacji** występują *nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające odrębnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych.* Komisja przyjmie w maju, na podstawie krajowych programów reform (KPR) i innych zobowiązań do reform strukturalnych zapowiedzianych w tym terminie, decyzję o uruchomieniu procedury dotyczącej nadmiernego zakłócenia równowagi. W kontekście spowolnionego wzrostu, opóźnień w restrukturyzacji przedsiębiorstw oraz rynku pracy w fatalnym stanie, znacznie wzrosły zagrożenia wynikłe z niskiej konkurencyjności, poważnych zobowiązań zagranicznych i rosnącego długu publicznego połączonego ze słabością zarządzania w sektorze publicznym.
- **We Włoszech** występują *nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające odrębnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych*. W kontekście przedłużającego się słabego wzrostu i uporczywie niskiej wydajności, zagrożenia wynikłe z bardzo dużego długu publicznego i niskiego poziomu konkurencyjności kosztowej i pozakosztowej znacznie wzrosły. Szczególnie istotną wagę ma podjęcie koniecznych działań, które pozwolą ograniczyć ryzyko negatywnych konsekwencji dla włoskiej gospodarki i, zważywszy na jej rozmiary, szkodliwych skutków ubocznych dla unii gospodarczej i walutowej.
- **Na Węgrzech** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i zdecydowanych działań politycznych*. W szczególności poziom zagrożeń wynikających z wciąż wysoce ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto, pomimo pewnych postępów w zakresie równoważenia bilansu płatniczego, przy wysokim poziomie długu publicznego, jak również wysokim obciążeniu regulacyjnym sektora finansowego i wysokim poziomie kredytów zagrożonych utrudniających zmniejszenie zadłużenia, wymaga ciągłej uwagi.
- **W Niderlandach** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i działań politycznych*. Utrzymujące się zagrożenie związane z wysokim poziomem zadłużenia sektora prywatnego zasługuje na baczną uwagę, mimo niedawnych działań, które wspierają ożywienie na rynku nieruchomości mieszkaniowych oraz ograniczenie wzrostu kredytów hipotecznych. Duża nadwyżka na rachunku obrotów bieżących wynika po części z cech strukturalnych gospodarki, a struktura systemu emerytalnego i podatkowego może potencjalnie stać się źródłem nieefektywnej alokacji kapitału.
- **W Portugalii** występują *nadmierne zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające szczegółowego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych*.

Portugalia wycofała się z programu dostosowań gospodarczych w 2014 r. i jest obecnie objęta podwójnym nadzorem: po zakończeniu programu i w ramach europejskiego semestru. Mimo znacznych postępów poczynionych w trakcie realizacji programu, tak w odniesieniu do dostosowań gospodarczych jak i w odpowiednich obszarach polityki, wciąż istnieją poważne zagrożenia związane z wysokim poziomem zadłużenia, zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego, w wielu różnych sektorach gospodarki, wymagające bacznej uwagi. Obserwuje się również silną presję na zmniejszenie zadłużenia w kontekście niskiego wzrostu gospodarczego i wysokiego bezrobocia przy niskiej inflacji.

- **W Słowenii** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające odrębnego monitorowania i zdecydowanych działań politycznych*. Trwa przywracanie równowagi i prowadzone są szeroko zakrojone zdecydowane działania polityczne, co wraz z poprawą wyników eksportu i warunków wzrostu zmniejsza ryzyko w porównaniu z ubiegłym rokiem, w szczególności w odniesieniu do trwałej równowagi zewnętrznej. Niemniej w związku ze słabym ładem korporacyjnym, wysokim poziomem upaństwowienia własności, wobec wciąż wysokiego stosunku zadłużenia do aktywów przedsiębiorstw, wzrost długu publicznego wciąż stanowi realne zagrożenie dla stabilności finansowej i wzrostu gospodarczego i wymaga bacznej uwagi. Zakłócenia równowagi nie są już zatem oceniane jako nadmierne, ale nadal zasługują na szczególną uwagę.
- **W Finlandii** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i działań politycznych.* W szczególności na uwagę zasługuje ryzyko związane ze słabymi wynikami w eksporcie w kontekście restrukturyzacji przemysłu. Mimo że udało się w dużej mierze powstrzymać spadek udziału w rynkach eksportowych oraz spowolnienie w przemyśle wytwórczym, poziom inwestycji pozostaje niski a prognozy potencjalnego wzrostu uległy obniżeniu. Zadłużenie sektora prywatnego ustabilizowało się i nie budzi obecnie obaw, ale ze względu stosunkowo wysoki poziom wciąż wymaga ścisłego monitorowania.
- **W Szwecji** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i działań politycznych*. W szczególności zadłużenie gospodarstw domowych utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie, a nawet w dalszym ciągu rośnie w wyniku wzrostu cen nieruchomości mieszkaniowych, utrzymujących się niskich stóp procentowych, wciąż atrakcyjnych zachęt podatkowych i ograniczonej podaży mieszkań. Rozwój sytuacji makroekonomicznej związanej z zadłużeniem sektora prywatnego nadal zasługuje na uwagę.
- **W Rumunii** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i działań politycznych.* W wyniku realizacji trzech kolejnych programów pomocy finansowej UE-MFW, zaburzenia równowagi zewnętrznej i wewnętrznej zostały znacznie ograniczone. Zagrożenia wynikające z dość wysokiej ujemnej wartości międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto oraz słabej średnioterminowej zdolności eksportowej wymagają jednak uwagi. Ponadto zachowano stabilność sektora finansowego, mimo utrzymujących się słabości zewnętrznych i wewnętrznych sektora bankowego.
- **W Zjednoczonym Królestwie** występują *zakłócenia równowagi makroekonomicznej wymagające monitorowania i działań politycznych.* W szczególności, ryzyko związane z wysokim poziomem zadłużenia gospodarstw domowych, w tym związane z charakterystyką strukturalną rynku nieruchomości mieszkaniowych nadal wymaga uwagi. Udało się wzmocnić odporność gospodarki i sektora finansowego. Utrzyma się jednak brak mieszkań, co w perspektywie średnioterminowej prawdopodobnie będzie źródłem

wysokich cen nieruchomości, w dalszym ciągu osłabiając odporność tego sektora na zagrożenia.
